

Briselē, 2026. gada 7. maijā
(OR. en)

9061/26

SOC 244
EMPL 109
COH 79
COMPET 551
EDUC 151
ANTIDISCRIM 43
ENER 238

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 6. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 538 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI par Eiropas Savienības nabadzības novēršanas stratēģiju: nabadzības novēršanu un apkarošanu no bērnības līdz vecumam

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 538 final.

Pielikumā: COM(2026) 538 final

Briselē, 6.5.2026.
COM(2026) 538 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**par Eiropas Savienības nabadzības novēršanas stratēģiju: nabadzības novēršanu un
apkarošānu no bērnības līdz vecumam**

{SWD(2026) 770 final} - {SWD(2026) 771 final}

Cilvēka cienīga dzīve ir viena no pamattiesībām, un ES ir apņēmusies to ievērot un aizsargāt⁽¹⁾. Izmaksas, ko rada bezdarbība cīņā pret nabadzību, ir ievērojamas un daudzšķautņainas. Nabadzība apdraud sociālo kohēziju, vājina demokrātiju un kavē Eiropas ekonomisko potenciālu. Izteikti konkurētspējīga un inovatīva ekonomika, kas veicina izaugsmi un rada kvalitatīvas darbvietas, palīdz samazināt nabadzību. Pieaugošā inflācija, ko rada ģeopolitisko satricinājumu ietekme un atkarība no fosilajām degvielām, ir ietekmējusi un turpinās ietekmēt rēķinus par enerģiju un pamatpreču, tai skaitā pārtikas, cenas, un tā palielina grūtības un finansiālo nedrošību visā Eiropā. Lai gan vissmagāk tiek skartas visneaizsargātākās personas, arī mājsaimniecības ar vidējiem ienākumiem ir pakļautas nestabilitātes riskam, tāpēc gan prevencija, gan aizsardzība ir steidzamāka nekā jebkad agrāk.

Pašlaik aptuveni katrs piektais eiropietis ir pakļauts nabadzības vai sociālās atstumtības riskam⁽²⁾. Tas nozīmē, ka 93 miljoni cilvēku nevar atļauties pienācīgu iztiku. Tas nozīmē, ka 19 miljoni bērnu jau sāk dzīvi nelabvēlīgā situācijā. Dažas teritorijas ir īpaši apdraudētas, jo 93 no 243 ES reģioniem nabadzības un sociālās atstumtības rādītāji ir augstāki nekā vidēji ES.

ES jau ir apņēmusies sasniegt 2030. gada mērķrādītāju, proti, samazināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku skaitu vismaz par 15 miljoniem, tai skaitā vismaz par 5 miljoniem bērnu⁽³⁾. Dalībvalstis atbalsta šo mērķi, nosakot valsts nabadzības samazināšanas mērķrādītājus. Neraugoties uz vairākām krīzēm, ar ko ES saskārās pēdējo gadu laikā, ir panākts progress: līdz 2025. gadam ES bija reģistrēts samazinājums par 3,5 miljoniem salīdzinājumā ar 2019. gadu, savukārt bērnu skaits kopumā saglabājās stabils. Lai tuvinātos 2030. gada mērķrādītājam, ir vajadzīgi spēcīgāki, noturīgāki un koordinētāki centieni.

Komisija izvirza mērķi palīdzēt līdz 2050. gadam izskaust nabadzību ES. Šajā pirmajā ES nabadzības novēršanas stratēģijā ir izklāstīta visaptveroša pieeja nabadzības novēršanai un aizsardzībai pret to, veicinot Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanu. Pamatojoties uz paveikto un to, kāda politika ir izstrādāta, tajā ir noteikta virzība uz turpmāku progresu nabadzības samazināšanā.

Stratēģijā ir ierosināti ES līmenī veikti pasākumi nabadzības novēršanai, kas ir specifiski katrai vecuma kategorijai, atzīstot nabadzības ietekmi visā dzīves ciklā. Stratēģijas centrā ir aktīvas iekļaušanas pieeja, uzsverot, cik svarīgs ir atbalsts darbaspējīgiem cilvēkiem, lai tiek aktivizētos darba tirgū (tai skaitā lai notiktu pāreja uz kvalitatīvām darbvietām kā pirmais un labākais nabadzības novēršanas instruments), piekļuve galvenajām precēm un pakalpojumiem, kas ir būtiski cilvēku labklājībai un integrācijai sabiedrībā, un pienācīgs ienākumu atbalsts. Ņemot vērā problēmas apmēru, lai sasniegtu rezultātus nabadzības samazināšanā, ir vajadzīgi tūlītēji un ilgtspējīgi ieguldījumi.

Nabadzības apkarošana ir kolektīva atbildība, un tai ir vajadzīgi koordinēti centieni visos līmeņos. ES līmenī ar šo paziņojumu mēs noteicām pirmo ES nabadzības novēršanas stratēģiju. Tās panākumi būs atkarīgi no iestāžu aktīvas iesaistes visos pārvaldības

---

(1) Sk. 2012. gada 26. oktobra [Pamattiesību hartas](#) 2012/C 326/02 1. pantu “Cilvēka cieņa ir neaizskarama. Tā ir jārespektē un jāaizsargā”; Līguma par Eiropas Savienību 3. pants: “[Savienība] apkaros sociālo atstumtību un diskrimināciju un veicina sociālo taisnīgumu un aizsardzību”.

(2) 2025. gadā 20,9 % ES iedzīvotāju bija *AROPE* (pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam).

(3) Eiropadome šo stratēģiju apstiprināja 2021. gada 25. jūnijā.

līmeņos – ES, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī, sociālajiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības, privātā sektora, kā arī no pašu nabadzībā dzīvojošo cilvēku iesaistes. Stratēģija arī nodrošina satvaru ciešākai sadarbībai ar citām ES iestādēm un attiecīgajām organizācijām.

Stratēģijas pamatā ir plašas apspriešanās⁽⁴⁾ un analītisks pamats, kas sīki izklāstīts pievienotajā dienestu darba dokumentā⁽⁵⁾, tai skaitā analīze par iepriekšējiem ES centieniem apkarot nabadzību⁽⁶⁾. **1. nodaļā** ir aplūkoti pasākumi nabadzības novēršanai visā dzīves ciklā. **2. nodaļā** ir novērtētas horizontālās problēmas un dimensijas, kas var saasināt nabadzību. **3. nodaļā** ir paredzētas iespējas uzlabot pārvaldību, finansējumu un uzraudzību visos līmeņos.

1. PASĀKUMI NABADZĪBAS NOVĒRŠANAI VISĀS VECUMA GRUPĀS

Visām paaudzēm ir vajadzīga mērķtiecīga uzmanība, lai novērstu un risinātu nabadzības problēmu. Lai gan katrai paaudzei ir īpašas vajadzības un ir vajadzīga mērķtiecīga rīcība, lai novērstu un apkarotu nabadzību, visām vecuma grupām ir būtiska integrēta pieeja, apvienojot pienācīgus resursus ar efektīvu piekļuvi kvalitatīviem pakalpojumiem. Bērnu nabadzības novēršana koncentrējas uz bērnu labbūtību mūsdienās un palīdz novērst nabadzību vēlāk dzīvē. Lai novērstu gan bērnu nabadzību, gan nabadzību vecumdienās, būtiski ir arī atbalstīt darbaspējīgā vecuma iedzīvotājus, citastarp ar mērķtiecīgiem aktivizēšanas pasākumiem. Demogrāfiskā novecošana arī pastiprina nepieciešamību atbalstīt vecāka gadagājuma cilvēkus.

Pasākumi, lai palīdzētu pārraut nelabvēlīgu apstākļu apburto loku un uzlabotu iespējas dzīvē

Vidēji ES ģimenes ar bērniem, it īpaši viena vecāka ģimenes, ir vairāk pakļautas nabadzībai vai sociālajai atstumtībai. Bērnu nabadzība atspoguļo tās mājsaimniecības ekonomisko situāciju, kurā bērns dzīvo. Zemi vecāku ienākumi ir galvenais bērnu nabadzības faktors, kas izriet no šķēršļiem, kas kavē vecāku integrāciju darba tirgū, un nodarbinātu personu nabadzība⁽⁷⁾, savukārt bērnu audzināšanas izmaksas ir vairāk jūtamas mājokļu, enerģijas un pārtikas cenu pieauguma kontekstā. Vientuļie vecāki un īpaši vientuļās mātes ir vairāk nekā divas reizes vairāk pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam⁽⁸⁾. Līdz ar to pašlaik Eiropas Savienībā katrs ceturtais bērns ir pakļauts nabadzības vai sociālās atstumtības riskam⁽⁹⁾.

Lai risinātu bērnu nabadzības problēmu, ir jāuzlabo vecāku piekļuve pienācīgiem resursiem. Pirmkārt, ir būtiski atbalstīt vecāku piekļuvi kvalitatīvām darbvietām un

---

⁽⁴⁾ Stratēģijas pamatā ir uzaicinājums iesniegt atsauksmes un sabiedriskā apspriešana, kas notika no 2025. gada 25. jūlija līdz 2025. gada 24. oktobrim, un daudzas mērķorientētas apspriešanās.

⁽⁵⁾ Komisijas dienestu darba dokuments “Nabadzība ES – galvenās tendences un politika” (SWD (2026) 770).

⁽⁶⁾ Tam par labu nāca [Istenošanas dialogs “Nabadzības apkarošanas pasākumi: Padomes Ieteikums par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu, un Padomes Ieteikums par Eiropas Garantiju bērniem”](#), kas notika 2026. gada 24. februārī.

⁽⁷⁾ [Eiropas nodarbinātības un sociālā perspektīva](#). Ceturkšņa pārskats, 2026. gada janvāris.

⁽⁸⁾ 2024. gadā vientuļo māšu *AROPE* rādītājs ES bija 46,3 %.

⁽⁹⁾ Katram desmitajam bērnam katru dienu nav pieejama maltīte, kas ietver gaļu, vistu, zivi vai līdzvērtīgu veģetāru ēdienu.

nodrošināt neaizsargātām ģimenēm pienācīgu ienākumu atbalstu. Otrkārt, labi izstrādātām bērnu un ģimenes pabalstu sistēmām ir būtiska nozīme, palīdzot ģimenēm segt bērnu audzināšanas izmaksas. Tomēr pabalstu ietekme uz nabadzību un atstumtību dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Tas norāda uz nepieciešamību **uzlabot to izstrādi, tvērumu, atbilstību un izmantošanu**. Jāuzlabo arī **koordinācija** starp sociālās aizsardzības sistēmām, pakalpojumiem un pabalstiem. Lai to panāktu, Komisija 2027. gadā pieņems Komisijas ieteikumu par to, kā uzlabot ar bērniem saistītu pabalstu sistēmu efektivitāti un integrāciju bērnu nabadzības novēršanas jomā, uzlabot koordināciju un palielināt to pozitīvo ietekmi bērnu interesēs. Ņemot vērā ierobežotos publiskos resursus, šķiet svarīgi apsvērt un vajadzības gadījumā uzlabot sociālo un citu publisko izdevumu sadalījumu starp vecuma grupām, lai samazinātu bērnu nabadzību un veicinātu starppaaudžu taisnīgumu.

Riskam pakļautie bērni būtu steidzami jāaizsargā no nabadzības, un viņiem vajadzētu būt piekļuvei vajadzīgajiem pakalpojumiem. Kvalitatīva pirmsskolas izglītība un aprūpe, izglītība, ārpuskolas nodarbības, arī sporta un kultūras nodarbības, maltītes skolās un veselīgs uzturs, veselības aprūpe un mājokļi, ir vieni no galvenajiem pakalpojumiem, kas var palīdzēt kompensēt nelabvēlīgos apstākļus un veicināt vienlīdzīgas iespējas neaizsargātiem bērniem, lai palīdzētu viņiem izkļūt no nabadzības. Pamatojoties uz novērtējumu par notiekošo Eiropas Garantijas bērniem īstenošanu, kā arī jaunām problēmām, kuras skar bērnus, kas saskaras ar trūkumu, paziņojumā “Bērnu nabadzības cikla pārvarēšana – Eiropas Garantijas bērniem stiprināšana” ir izklāstīti pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot visaptverošu piekļuvei visiem pakalpojumiem, kas bērniem vajadzīgi, lai pilnībā īstenotu savu potenciālu to dzīvē.

Atbalsts jauniešu uzplaukumam

Pašlaik jaunieši ES saskaras ar ievērojami lielāku nabadzības vai sociālās atstumtības risku. 2025. gadā 24 % jauniešu vecumā līdz 29 gadiem bija pakļauti nabadzības un sociālās atstumtības riskam, kas ir par 3 procentpunktiem vairāk nekā sabiedrībā kopumā. To lielā mērā nosaka jauniešu bezdarbs, priekšlaicīga mācību pārtraukšana un neiesaistīšanās izglītībā vai darba tirgū.

Galvenās problēmas, ar kurām saskaras neaizsargāti jaunieši, galvenokārt ir saistītas ar viņu pāreju no izglītības vai apmācības uz nodarbinātību un piekļuvei pamatpakalpojumiem. Strauji mainīgajā darba tirgū jaunieši saskaras ar arvien sarežģītākām problēmām, tai skaitā biežāk saskaras ar īstermiņa līgumiem un neapmaksātu stažēšanos. Garantijas jauniešiem⁽¹⁰⁾ mērķis ir nodrošināt, ka visi jaunieši līdz 29 gadu vecumam četru mēnešu laikā pēc kļūšanas par bezdarbniekiem vai formālās izglītības pārtraukšanas vai pabeigšanas saņem kvalitatīvu darba, tālākizglītības, mācekļa prakses vai stažēšanās piedāvājumu. Kopš izveides 2013. gadā tā ir palīdzējusi vairāk nekā 63 miljoniem Eiropas jauniešu.

Raugoties nākotnē, Komisija sadarbosies ar dalībvalstīm, lai pastiprinātu Garantijas jauniešiem īstenošanu, it īpaši pastiprinot saziņu ar jauniešiem, kam vajadzīga palīdzība, proti, jomās, kurās ir augsts bezdarba līmenis. Šajā ziņā **vietējā līmenī** ir svarīgi izveidot un atbalstīt **pienācīgas, drošas un iekļaujošas ārpuskolas telpas,** kas var kļūt par

---

⁽¹⁰⁾ Padomes Ieteikums (2020. gada 30. oktobris) [“Tilts uz nodarbinātību – Garantijas jauniešiem pastiprināšana” un ar ko aizstāj Padomes 2013. gada 22. aprīļa Ieteikumu par garantijas jauniešiem izveidi](#) (2020/C 372/01).

centriem, kuri nodrošina visaptverošas un koordinētas konsultācijas un mentorēšanu jauniešiem, kā arī sniedz integrētu pieeju un ciešākas saiknes ar citiem pakalpojumiem.

Turklāt, lai pārtrauktu nabadzības un nelabvēlīgas situācijas pārmantošanu, ir būtiski **atbalstīt bērnu, kam vajadzīga palīdzība, kļūšanu par iespēcinātiem jauniešiem.** Paziņojums “Bērnu nabadzības cikla pārvarēšana – Eiropas Garantijas bērniem stiprināšana” to atbalsta, ierosinot pasākumus, lai savienotu Eiropas Garantiju bērniem ar Garantiju jauniešiem. Līdz 2027. gadam Komisija izstrādās **rīkkopu, lai sasaistītu un stiprinātu koordināciju starp Garantiju bērniem un Garantiju jauniešiem,** tai skaitā liekot uzsvāru uz individualizētu pieeju un nodrošinot ciešāku saikni ar citiem pakalpojumiem, īpaši tiem, uz kuriem attiecas Eiropas Garantija bērniem.

Nabadzības, kas skar darbaspējīga vecuma cilvēkus, novēršana

Pierādījumi liecina, ka personām, kuras var strādāt, kvalitatīva nodarbinātība ir labākā aizsardzība pret nabadzību. Tas ir ne tikai ienākumu avots, bet arī cilvēka cieņas un dzīves jēgas jautājums, kā arī sociālais tīkls un piederības izjūta plašākai kopienai. Mūsdienās daudzi cilvēki saskaras ar nabadzību vai var nonākt nabadzībā, jo ir atstumti no darba tirgus: 2025. gadā 66 % bezdarbnieku un 44 % ārpus darba tirgus esošo cilvēku bija pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam. Sievietes saskaras ar īpašiem šķēršļiem, un nabadzības riskam pakļauto sieviešu skaits ES ir par 6,7 miljoniem lielāks nekā vīriešu skaits⁽¹¹⁾. Vecākiem, kuriem ir aprūpes pienākumi, bieži vien nav pieejama kvalitatīva pirmsskolas izglītība un aprūpe vai viņi to nevar atļauties. Tas nozīmē zemāku sieviešu nodarbinātības līmeni, par ko liecina vidēji 10 procentpunktu atšķirība salīdzinājumā ar vīriešiem.

Lai atbalstītu darbaspējīgu personu integrāciju darba tirgū, ir vajadzīgi mērķtiecīgi un efektīvi aktivizēšanas pasākumi, it īpaši attiecībā uz ilgstošiem bezdarbniekiem, ekonomiski neaktīvajām personām un personām, kas saskaras ar īpašiem šķēršļiem. Ir svarīgi, lai atbalsta pasākumi veicinātu individuālo pašpietiekamību un radītu pareizo līdzsvaru starp ienākumu atbalstu, aktīviem darba tirgus pasākumiem, darba stimuliem un savstarpējiem pienākumiem. Lai palīdzētu visneaizsargātākajām personām iegūt prasmes, uzlabot viņu nodarbināmību un tādējādi palielināt viņu izredzes atrast ilgspējīgu un kvalitatīvu darbu, ir vajadzīga individualizēta pieeja, arī attiecībā uz palīdzību darba meklēšanā, konsultācijām un profesionālo orientāciju, apmācību un darba pieredzi⁽¹²⁾. Vienlaikus atbalsts aktivizēšanai ir būtisks, lai veicinātu iespējami neizmanto tu talantu izmantošanu Eiropā, un veicina ekonomikas izaugsmi, konkurētspēju un kopienas attīstību.

Tāpēc saskaņā ar LESD 154. panta 2. punktu Komisija 2026. gada otrajā pusē sāks **pirmā posma apspriešanos ar Eiropas sociālajiem partneriem, lai uzzinātu viņu viedokli par iespējamo ES rīcības virzienu, atbalstot no darba tirgus atstumtu personu aktivizēšanu un sieviešu un vīriešu līdztiesību attiecībā uz iespējām darba tirgū.** Iniciatīvas mērķis būtu atbalstīt to personu apzināšanu un informēšanu, kuras ir atstumtas no darba tirgus, un individualizētu ceļu izveidi uz integrāciju darba tirgū, iesaistot visas

---

⁽¹¹⁾ Saskaņā ar [Eurostat datiem](#) 2025. gadā nabadzības vai sociālās atstumtības riskam ES bija pakļauti 43 miljoni vīriešu un gandrīz 50 miljoni sieviešu.

⁽¹²⁾ Padomes Ieteikums (2016. gada 15. februāris) [par ilgstošo bezdarbnieku integrāciju darba tirgū](#) (2016/C 67/01).

attiecīgās iestādes un stiprinot to sadarbību. Tādējādi tas palīdzētu novērst šķēršļus pārejai uz darba tirgu un uzlabot atbalsta pakalpojumu izmantošanu.

Komisija turpinās atbalstīt sociālo ekonomiku un mikrofinansējumu, kam ir īpaša nozīme darba un pašnodarbinātības iespēju nodrošināšanā nabadzīgām personām. Tas ietvers novērtējumu par publiskā finansiālā atbalsta nozīmi sociālās ekonomikas dalībnieku darbības uzsākšanā un attīstībā⁽¹³⁾. Turklāt konkrētām grupām ir vajadzīgi īpaši centieni, jo tās saskaras ar īpašiem šķēršļiem, lai iekļūtu darba tirgū. Tas attiecas, piemēram, uz trešo valstu valstspiederīgajiem⁽¹⁴⁾ un personām ar invaliditāti, kuras tiks atbalstītas ar pastiprinātu personu ar invaliditāti nodarbinātības paketi saskaņā ar paziņojumu “Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijas uzlabošana līdz 2030. gadam”.

Tomēr darbs var pasargāt no nabadzības tikai tad, ja tas nodrošina pienācīgus ienākumus, kas ir pietiekami, lai segtu dzīvošanas izmaksas. Neraugoties uz nelieliem uzlabojumiem pēdējo desmit gadu laikā, aptuveni 8,3 % ES nodarbināto personu joprojām ir pakļauti nabadzības riskam. Nepilna laika vai pagaidu darbinieki ir divreiz biežāk pakļauti nabadzības riskam (attiecīgi 12,9 % un 13,4 %) nekā pilna laika vai pastāvīgie darbinieki (attiecīgi 6,9 % un 5,2 %).

Lai novērstu nodarbinātu personu nabadzību, ir jāveicina kvalitatīvas darbvietas, jācīnās pret piespiedu zemu darba intensitāti, tai skaitā likvidējot tādus šķēršļus kā cenas ziņā pieņemamas aprūpes trūkums un attiecīgā gadījumā nodrošinot piekļuvi pakalpojumiem un ienākumu atbalstam. Lai to panāktu, ir arī jācīnās pret nedeklarētu darbu, līdztekus īstenošanai formalizējot stimulus. Ļoti konkurētspējīga un inovatīva ekonomika ar pienācīgām un pārredzamām algām, ko atbalsta darba koplīguma slēgšanas sarunas, stabili darba līgumi, apmācības iespējas, pienācīga sociālā aizsardzība⁽¹⁵⁾, kā arī politika, kas palīdz saskaņot darba un ģimenes dzīvi, nodrošina kvalitatīvas darbvietas⁽¹⁶⁾. Dalībvalstu izstrādātie sociālie pabalsti un strādājošo pabalsti ietekmē arī nodarbinātu personu nabadzību, it īpaši to personu nabadzību, kuras pāriet uz pilna laika un stabilām darbvietaš. Pienācīga minimālā alga būtu jānosaka tādā līmenī, kas ir pietiekams, lai aizsargātu pilna laika darba ņēmējus no nabadzības saskaņā ar Direktīvu par adekvātu minimālo algu.

2027. gadā Komisija nāks klajā ar **Komisijas ieteikumu, kurā būs sniegti uz pierādījumiem balstīti politikas norādījumi un paraugprakse nodarbinātu personu nabadzības novēršanai un apkarošanai.** Norādījumi tiks izstrādāti ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem. Tajā tiks izklāstīti galvenie nodarbinātu personu nabadzības virzītājspēki un tiks izstrādāta paraugprakse, lai atbalstītu pāreju uz augstāku

---

(13) Sociālās ekonomikas rīcības plāna vidusposma pārskats, Padomes ieteikums par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi. Raugoties nākotnē, Komisija pārskatīs Eiropas Ētikas kodeksu mikrokredītu sniegšanai, lai mikrofinansējums arī turpmāk atbilstu nepietiekami pārstāvētu uzņēmēju un neaizsargātās situācijās esošu cilvēku vajadzībām, un 2026. gada pavasarī *ESF+ EaSI* sadaļā izsludinās uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kuru mērķis ir atbalstīt nepietiekami pārstāvētas grupas darījumdarbībā, tai skaitā visneaizsargātākās grupas, lai tās varētu izveidot savu uzņēmumu.

(14) Komisijas 2020. gada 24. novembra Paziņojums ["Rīcības plāns par integrāciju un iekļaušanu 2021.–2027. gadam"](#) (COM(2020) 758 final) un Komisijas 2026. gada 29. janvāra Paziņojums ["Eiropas patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģija"](#) (COM(2026) 45 final).

(15) Padomes Ieteikums (2019. gada 8. novembris) [par darbinieku un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai](#) (2019/C 387/01).

(16) Komisijas 2025. gada 4. decembra Paziņojums [Kvalitatīvu darbvietaš celvedis](#) (COM(2025) 944 final).

darba intensitāti (un līdz ar to uz augstākiem ienākumiem) un nodrošinātu, ka nodokļu un pabalstu sistēmas tiek konsekventi saskaņotas, lai lielāks nostrādāto stundu skaits radītu lielākus ienākumus. Pēc tam notiks īpašas strukturētas sarunas ar visiem attiecīgajiem dalībniekiem, tai skaitā sociālajiem partneriem un valstu iestādēm. Vienlaikus Komisija pastiprinās izpildi, lai nodrošinātu Direktīvas par adekvātu minimālo algu pilnīgu transponēšanu⁽¹⁷⁾. Gaidāmajā 2026. gada ziņojumā par direktīvu tiks sniegts pārskats par pašreizējo stāvokli. Komisija pastiprinās savus centienus, izmantojot savstarpējas mācīšanās apmaiņu un veicot ciešu uzraudzību Nodarbinātības komitejā (*EMCO*) un Sociālās aizsardzības komitejā (*SPC*).

Ir būtiski nodrošināt nepieciešamo atbalstu, lai tie, kuri nevar strādāt ne strukturāli, ne tāpēc, ka pašlaik saskaras ar īpašiem šķēršļiem, dzīvotu cieņpilnu dzīvi⁽¹⁸⁾. Lai gan visās dalībvalstīs ir ieviestas minimālo ienākumu shēmas, kas arī atbalsta piekļuvi pakalpojumiem un iekļaušanu darba tirgū, atbalsta adekvātums un tvērums ievērojami atšķiras. Būtiska problēma šajā ziņā ir arī zema atbalsta izmantošanas līmenis, kas dalībvalstīs svārstās no 20 % līdz 50 % un kas nopietni apdraud publiskās politikas efektivitāti. 2027. gada sākumā Komisija publicēs **paraugprakses apkopojumu, lai palīdzētu risināt ienākumu atbalsta nepieprasīšanas problēmu.** Tas aptvers dažādus iemeslus, kāpēc atbalsts netiek pieprasīts, piemēram, informācijas trūkumu un administratīvo sarežģītību, un kļūs par pamatu strukturētākai sadarbībai šajā jautājumā Sociālās aizsardzības komitejā⁽¹⁹⁾ un tās Minimālo ienākumu darba grupā (*MINET*)⁽²⁰⁾.

Cīņa pret nabadzību vecumdienās un tās novēršana

2025. gadā gandrīz katrs piektais cilvēks vecumā no 65 gadiem ES bija pakļauts nabadzības vai sociālās atstumtības riskam (18,8 %). Šis rādītājs ir daudz augstāks sievietēm (21,2 %) salīdzinājumā ar vīriešiem (15,8 %). Šī dzimumu nelīdzsvarotība bieži vien ir saistīta ar vidēji zemākām sieviešu pensijām, ko rada nodarbinātības un darba samaksas atšķirības, kā arī karjeras atšķirības aprūpes iemeslu dēļ, kas uzkrājušās darba dzīves laikā. Pieaugošais invaliditātes un ilgtermiņa aprūpes vajadzību biežums vecumdienās arī rada papildu ietekmi uz nabadzību vecumdienās. Turklāt vecums var arī radīt problēmas, kas saistītas ar lielākām veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes vajadzībām, lielāku sociālās izolācijas un vientulības risku, ko var vēl vairāk saasināt digitālā atstumtība.

Lai risinātu un novērstu nabadzību vecumdienās un sociālo atstumtību, ir vajadzīga koordinēta rīcība attiecībā uz pensiju adekvātumu, dalību darba tirgū un sociālo aizsardzību, kā arī efektīvu piekļuvi kvalitatīviem aprūpes pakalpojumiem un mērķtiecīgiem sociālās iekļaušanas pasākumiem. Mērķtiecīgi stimuli un veicinošie faktori, kas vajadzības gadījumā ļauj pagarināt darba mūžu, pienācīgas pensijas, vecuma pabalsti⁽²¹⁾ un papildu pensiju uzkrājumi, kas atbalsta pensiju sistēmu spējas, novērš to, ka

---

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) [par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā](#).

⁽¹⁸⁾ Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par [adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu](#) (2023/C 41/01).

⁽¹⁹⁾ [Sociālās aizsardzības komiteja – Nodarbinātība, sociālās lietas un iekļautība](#).

⁽²⁰⁾ [Eiropas Minimālo ienākumu tīkla \(MINET\) darba grupa – Nodarbinātība, sociālās lietas un iekļautība](#).

⁽²¹⁾ Tādi mehānismi kā minimālās pensijas un vecuma pabalsti, apgādnieka zaudējuma pensijas, invaliditātes pabalsti, pensiju sadalīšanas shēmas un pensiju kredīti par aprūpes periodiem.

cilvēki vecumdienās nonāk nabadzībā. Šajā ziņā pensiju pratības uzlabošanai un pensiju pārredzamībai ir nozīme arī pensijas ienākumu palielināšanā⁽²²⁾. Komisija aicina laika gaitā izveidot vairāku līmeņu pensiju sistēmu, kuras mērķis ir nodrošināt pienācīgus ienākumus vecumdienās.

Komisija un Sociālās aizsardzības komiteja 2027. gadā publicēs **kopīgu ziņojumu par pienācīgu sociālo aizsardzību vecumdienās**, kurā tiks apzinātas pensiju adekvātuma un ilgtermiņa aprūpes seguma nepilnības visās dalībvalstīs, un **ekspertu ziņojumu, kurā tiks kartēti un pārskatīti valstu mehānismi vecāka gadagājuma cilvēku aizsardzībai no nabadzības**. Abi pasākumi palīdzēs politikas veidotājiem veikt reformas, lai stiprinātu pensiju sistēmas, nodrošinātu to ilgtermiņa atbilstību un novērstu nabadzību vecumdienās. Pamatojoties uz tiem, Komisija rīkos **augsta līmeņa viedokļu apmaiņu** ar dalībvalstīm, sociālajiem partneriem, ieinteresētajām personām un ekspertiem **par integrētu politiku cilvēka cienīgam vecumdienām**.

Nabadzības pārmantošanas dzīvē dažādās vecuma grupās novēršana

Katru gadu aptuveni viena trešdaļa nabadzības riskam pakļauto cilvēku izklūst no nabadzības un tiek aizstāti ar jaunām kohortām⁽²³⁾. Šo pāreju uz nabadzību un izklūšanu no tās parasti izraisa izmaiņas nodarbinātībā un ienākumos (piemēram, darba attiecību pārtraukšana vai jauna darba sākšana, darba laika pagarināšana vai saīsināšana), kā arī izmaiņas mājāsaimniecības sastāvā (piemēram, bērna piedzimšana vai šķiršanās) un plašāka krīžu ietekme.

Pāreja starp dzīves posmiem – no bērnības līdz jauniešu vecumam, no jauniešu vecuma līdz darbspējas vecumam un no darbspējas vecuma līdz pensijai – ir izšķirošs brīdis, kad var īstenoties risks nonākt nestabilās situācijās. Piemēram, jaunieši, kas pamet ģimenes mājas, bieži saskaras ar tādiem svarīgiem dzīves pavērsieniem kā ienākšanu darba tirgū, bieži vien ar nestabilu darbu, vai ģimenes dibināšanu, vienlaikus cenšoties piekļūt cenas ziņā pieejamiem mājokļiem. Tas ir īpaši aktuāli personām, kuras pārtrauc alternatīvo (ilgstošas aprūpes iestādēs vai aprūpes iestādēs) aprūpi un kurām ir lielāks risks nonākt nabadzībā vai pat bezpajumtniecībā⁽²⁴⁾. Tāpat pāreja no darbspējas vecuma uz pensionēšanos var būt saistīta ar paaugstinātu nabadzības risku, ja tā nav labi sagatavota. Lai novērstu nabadzību vecumdienās, ir būtiski veicināt ilgāku darba mūžu tiem, kuri var un vēlas turpināt strādāt, un atbalstīt aktīvas un veselīgas vecumdienas. Tas būtu jāpapildina ar politiku, kas veicina pozitīvus stimulus un lielāku elastību pensionēšanās ceļos, atspoguļojot arī darba karjeras daudzveidību un stimulējot agrīnu iekļaušanu papildpensijās.

Plašākā nozīmē visas politikas jomas ir jāizstrādā tā, lai novērstu nelabvēlīgu apstākļu uzkrāšanos visa mūža garumā. Tas ir pamatojums Starppaaudžu taisnīguma

---

⁽²²⁾ Komisijas 2025. gada 19. marta Paziņojums par [uzkrājumu un investīciju savienību](#) (COM/2025/124 final), Komisijas 2025. gada 20. novembra Paziņojums par [ES papildpensiju sektora jaudas palielināšana nolūkā uzlabot pensijas ienākumus un piegādāt ilgtermiņa kapitālu ES ekonomikā](#) (COM(2025) 839 final), kā arī Komisijas Ieteikums (ES) 2025/2384 (2025. gada 20. novembris) [par pensiju izsekošanas sistēmām, pensiju infopaneļiem un automatisku reģistrāciju](#).

⁽²³⁾ Komisijas dienestu darba dokuments “Nabadzība ES – galvenās tendences un politika” (SWD (2026) 770).

⁽²⁴⁾ Saskaņā ar [UNICEF](#) datiem visā ES simtiem tūkstošu bērnu dzīvo aprūpes iestādēs, kurās ir pārmērīgi daudz bērnu ar invaliditāti. Institucionalizācijas ietekme ir smaga un var ilgt visu mūžu.

stratēģijai⁽²⁵⁾ un gaidāmajam Ilgdzīvošanas ceļvedim, kurā tiks kartēti ar vecumu saistīti politikas jautājumi visām vecuma grupām, lai apzinātu stratēģiskas iespējas aktīvi veidot ilgāku un veselīgāku dzīvi un finansiālo drošību.

2. PASĀKUMI TĀDU HORIZONTĀLU PROBLĒMU RISINĀŠANAI, KAS SAASINA NABADZĪBU

Lai vēl vairāk novērstu un risinātu nabadzības problēmu, ir būtiski risināt horizontālas problēmas, kas varētu vienlaikus ietekmēt visas paaudzes. Tas ietver diskrimināciju un stigmatizāciju, grūtības apmierināt pamatvajadzības, piemēram, pēc pārtikas, enerģijas, mājoļa un citāms pamatprecēm, un kvalitatīvu pakalpojumu nepieejamību.

Diskriminācijas un stigmatizācijas apkarošana

Aizspriedumi un stigmatizācija jau no paša sākuma var radīt nelabvēlīgāku situāciju konkrētām iedzīvotāju grupām, savukārt sievietes un dažas iedzīvotāju grupas ir vairāk pakļautas nabadzībai un sociālajai atstumtībai. Sievietes biežāk saskaras ar nabadzību, arī tāpēc, ka viņām ir mazāk darba iespēju un zemāks nodarbinātības līmenis, pārtraukumi karjeras laikā un neapmaksāts aprūpes darbs⁽²⁶⁾. Aizspriedumi un stigmatizācija skar arī personas ar invaliditāti (29 % personu, kurām draud nabadzība un sociālā atstumtība), ārpus ES dzimušas personas (39 %), personas ar rasu vai etnisko piederību minoritātei, it īpaši romus (70 % personu, kurām draud nabadzība) un *LGBTIQ+* personas (38 % cilvēku ar lielām grūtībām spēj atļauties savu vajadzību apmaksu).

Visi šie faktori var ierobežot piekļuvi nodarbinātībai, izglītībai, mājokļiem, ar aprūpi saistītiem un citiem pakalpojumiem, vienlaikus arī apdraudot sociālo uzticēšanos, personīgo drošību un līdzdalību sabiedrībā. Komisija ir izstrādājusi stratēģijas, kuru mērķis līdztiesības savienības kontekstā ir veicināt dzimumu līdztiesību un apkarot personu ar invaliditāti, rasisma skarto personu, romu un *LGBTIQ+* personu diskrimināciju⁽²⁷⁾. Komisija turpinās sadarboties ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām, lai izstrādātu nabadzības novēršanas pasākumus, kas paredzēti konkrētām grupām. Konkrētāk, ES stratēģiskajā satvarā romu jautājumos ir pausts aicinājums līdz 2030. gadam vismaz uz pusi samazināt nabadzības plaisu starp romiem un sabiedrību kopumā.

Papildus iepriekš uzskaitītajām grupām personas, kas dzīvo nabadzībā, bieži tiek stigmatizētas vai diskriminētas viņu sociālekonomiskās izcelsmes dēļ⁽²⁸⁾. Lai sniegtu informāciju turpmākajam darbam, Pamattiesību aģentūra (*FRA*) sagatavos salīdzinošu

---

⁽²⁵⁾ Komisijas 2026. gada 5. marta Paziņojums ["Starppaaudžu taisnīguma stratēģija"](#) (COM(2026) 110 final).

⁽²⁶⁾ [Dzimumu līdztiesības stratēģijā 2026.–2030. gadam](#) ir uzsvērts, ka Komisija izpētīs veidus, kā novērst nevēlamus darba tirgus rezultātus un attiecīgās pensiju sistēmas iezīmes, kas veicina sieviešu un vīriešu pensiju atšķirību, un kartēs un atbalstīs paraugprakses apmaiņu šīs atšķirības novēršanā.

⁽²⁷⁾ Komisijas 2026. gada 5. marta Paziņojums [par dzimumu līdztiesības sstratēģiju 2026.-2030. gadam](#) (COM(2026) 113 final), Komisijas 2021. gada 3. marta Paziņojums [par personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam](#) (COM(2021) 101 final), Paziņojums "Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijas uzlabošana līdz 2030. gadam", [ES Romu stratēģiskais satvars vienlīdzībai, iekļaušanai un līdzdalībai 2020.–2030. gadam](#), Komisijas 2026. gada 20. janvāra Paziņojums [par rasisma apkarošanas stratēģiju 2026.–2030. gadam](#) (COM(2026) 12 final), Komisijas 2025. gada 8. oktobra Paziņojums [par *LGBTIQ+* līdztiesības stratēģiju 2026.–2030. gadam](#) (COM(2025) 725 final), Komisijas 2021. gada 24. marta Paziņojums [par ES stratēģiju par bērna tiesībām](#) (COM(2021) 142 final).

⁽²⁸⁾ *An analysis of the introduction of socio-economic status as a discrimination grounds*, Tomas Kadar, Equality and Rights Alliance.

juridisko analīzi par sociālekonomisko statusu kā diskriminācijas iemeslu ES dalībvalstu tiesiskajā un normatīvajā regulējumā un sniegs datus par nabadzības un sociālekonomiski nelabvēlīgās situācijas būtisko ietekmi uz diskrimināciju.

Pamatvajadzību apmierināšanas veicināšana saistībā ar pieaugošo dzīves dārdzību

Visā ES aizvien lielākais dzīves dārdzības spiediens liek lielākam skaitam cilvēku nonākt nabadzībā, padziļinot grūtības tiem, kas jau saskaras ar grūtībām, un palielinot finansiālo nestabilitāti mājāsaimniecībām ar vidējiem ienākumiem. Dzīves dārdzība ir viena no galvenajām ES iedzīvotāju bažām, un 88 % iedzīvotāju ir nobažījušies par ikdienas dzīves dārdzību un tās ietekmi uz viņu mājāsaimniecības nākotni⁽²⁹⁾. Tas rada nopietnas bažas cilvēkiem, kuri jau tagad dzīvo nabadzībā, vienlaikus pakļaujot vidusšķiras iedzīvotājus nestabilitātes un grūtību riskam. Veselīgas un ilgtspējīgas pārtikas pieejamība cenas ziņā ir svarīgs jautājums, kas būtu jāuzrauga un jārisina⁽³⁰⁾. Pieaugot pārtikas cenām, arvien lielāka cilvēku grupa ir atkarīga no iestāžu vai organizāciju atbalsta, lai piekļūtu pārtikai, vai paļaujas uz pārtikas banku atbalstu⁽³¹⁾.

Enerģētiskās un transporta nabadzības apkarošanai arī turpmāk vajadzētu būt prioritātei pašreizējo ģeopolitisko satricinājumu kontekstā, jo enerģijas un transporta cenu pieaugums vēl būtiskāk ietekmē neaizsargātas mājāsaimniecības, kuras lielāku ienākumu daļu tērē enerģijai. Kā paziņots 2026. gada aprīlī pieņemtajā paziņojumā *AccelerateEU*, Komisija koordinēs centienus aizsargāt iedzīvotājus un it īpaši neaizsargātos patērētājus no enerģijas cenu satricinājumiem, tai skaitā izmantojot ārkārtas pasākumus, aizsardzību pret atslēgšanu, sociālā līzings shēmas un citus pasākumus, lai paātrinātu enerģijas ietaupījumus un tīru enerģiju. Komisija arī pastiprinās centienus cīņā pret enerģētisko nabadzību, vēlāk 2026. gadā atjauninot Komisijas 2023. gada ieteikumu par enerģētisko nabadzību⁽³²⁾. Mājāsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem aprites ekonomika var samazināt dzīves dārdzības spiedienu, pagarinot produktu darbību un uzlabojot remontējamību un paplašinot piekļuvi cenas ziņā pieejamiem lietotu preču tirgiem un remonta pakalpojumiem⁽³³⁾.

Nemot vērā dzīves dārdzības pieaugumu, ir svarīgi paātrināt centienus uzlabot patērētāju aizsardzību, finanšpratību un piekļuvi finanšu pakalpojumiem. Patērētāji un īpaši neaizsargātie patērētāji būtu jāaizsargā arī digitālajā pasaulē. Gaidāmais Digitālā taisnīguma akts būtiski palīdzēs nodrošināt šo aizsardzību. Finanšpratībai ir svarīga nozīme jau no agrīna vecuma, jo tā var veicināt cilvēku spēju saprast pamatjēdzienus, kas

---

⁽²⁹⁾ [2025. gada Eiropabarometra aptauja “Ieguldījumi taisnīgumā”](#).

⁽³⁰⁾ Komisija kopā ar Agropārtikas ķēdes novērošanas centru uzrauga pārtikas pieejamību un cenu pieņemamību Eiropas Savienībā un veicinās paraugprakses apmaiņu attiecībā uz pārtikas nabadzību un piekļuvi veselīgam uzturam dalībvalstīs. Kopējai lauksaimniecības politikai ir būtiska nozīme pārtikas pieejamības nodrošināšanā ES, sekmējot veselīgas un ilgtspējīgas pārtikas pieejamību.

⁽³¹⁾ ES atbalsta piekļuvi pamata materiālajai palīdzībai un it īpaši pārtikai (ESF+).

⁽³²⁾ Komisija arī turpinās īstenot 2026. gada martā pieņemto iedzīvotāju enerģētikas paketi, kas ietver turpmākus centienus stiprināt aizsardzību pret atslēgšanu un pārvaldīt Eiropas Enerģētiskās nabadzības konsultāciju centru. Ar [Komisijas 2025. gada ieteikumu par transporta nabadzību](#) un Transporta nabadzības centru Komisija atbalsta dalībvalstis transporta nabadzības novēršanā. Tas ir arī Sociālā klimata fonda mērķis.

⁽³³⁾ Aprites ekonomikas akts, ko Komisija pieņems 2026. gadā, novērsīs vājās vietas, kas kavē pāreju uz aprites ekonomiku vairākās svarīgās vērtības ķēdēs, piemēram, tekstilizstrādājumu, būvniecības un plastmasas jomā.

ļauj viņiem visas dzīves laikā patērēt, uzkrāt un ieguldīt informētākā veidā⁽³⁴⁾. Finanšpratība var arī palīdzēt izvairīties no pārmērīgām parādsaistībām, kas var pasliktināties pieaugošo parāda izmaksu, ienākumu samazināšanās, lielākas dzīves dārdzības un lielākas atkarības no kredītiem dēļ⁽³⁵⁾. Ir arī būtiski atvieglot piekļuvi finanšu pakalpojumiem, nodrošinot, ka visiem patērētājiem ir tiesības atvērt un izmantot maksājumu kontu ar pamatfunkcijām jebkur ES⁽³⁶⁾, kā arī uzlabojot piekļuvi skaidrai naudai⁽³⁷⁾.

Mājokļu cenas ir īpaša problēma tiem, kuri saskaras ar nabadzību vai kuriem draud nabadzība. Piekļuve cenas ziņā pieejamiem, ilgtspējīgiem un kvalitatīviem mājokļiem ir būtisks priekšnoteikums integrācijai sabiedrībā un darba tirgū⁽³⁸⁾. Lai gan cilvēkiem, kas saskaras ar mājokļu grūtībām, ir lielāka iespēja nonākt nabadzībā, 31,1 % māsaimniecību ar zemiem ienākumiem ir pārmērīgas mājokļa izmaksas, un aptuveni 5 % cilvēku vecumā no 16 gadiem ziņo, ka kādā savas dzīves posmā ir saskārušies ar mājokļa problēmām⁽³⁹⁾. Aptuveni 1 miljons cilvēku ES saskaras ar bezpajumtniecību, kas ir visgalējākā nabadzības un sociālās atstumtības forma⁽⁴⁰⁾. **Kopā ar šo stratēģiju Komisija nāk klajā ar priekšlikumu Padomes ieteikumam par cīņu pret atstumtību mājokļa jomā**, kura mērķis ir atvieglot tādu valsts stratēģisko satvaru izstrādi un īstenošanu, kuru pamatā ir uz personu vērsta, uz mājokli balstīta un integrēta politika, lai atbalstītu cilvēkus nestabilās mājokļu situācijās un novērstu un risinātu bezpajumtniecības problēmu.

⁽³⁴⁾ Komisijas 2025. gada 30. septembra [Pazinojums par finanšpratības stratēģiju ES](#) (COM(2025) 681 final).

⁽³⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2225 (2023. gada 18. oktobris) [par patērētāju kredītīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 2008/48/EK](#) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) [par patērētāju kredītīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu \(ES\) Nr. 1093/2010](#).

⁽³⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2225 (2023. gada 30. oktobris) [par patērētāju kredītīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 2008/48/EK](#) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/92/ES (2014. gada 23. jūlijs) [par maksājumu kontu tarifu salīdzināmību, maksājumu kontu maiņu un piekļuvi maksājumu kontiem ar pamatfunkcijām](#).

⁽³⁷⁾ Komisijas 2023. gada 28. jūnija Priekšlikums [par maksājumu pakalpojumiem un elektroniskās naudas pakalpojumiem iekšējā tirgū un ar ko groza Direktīvu 98/26/EK un atceļ Direktīvu \(ES\) 2015/2366 un Direktīvu 2009/110/EK](#) (COM(2023) 366 final), Komisijas Priekšlikums [par maksājumu pakalpojumiem un elektroniskās naudas pakalpojumiem iekšējā tirgū un ar ko groza Direktīvu 98/26/EK un atceļ Direktīvu \(ES\) 2015/2366 un Direktīvu 2009/110/EK](#) (COM(2023) 366 final) un Komisijas Priekšlikums [par euro banknotēm un monētām kā likumīgu maksāšanas līdzekli](#) (COM(2023) 364 final).

⁽³⁸⁾ [2025. gada Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāns](#) atbalsta dalībvalstis, reģionus un pilsētas mājokļu krīzes risināšanā. Tas aicina īpašu uzmanību pievērst tam, lai atbalstītu visvairāk skartās personas, īpaši jauniešus un bezpajumtniekus. Saistībā ar šo Eiropas Investīciju platformas cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem un Eiropas Mājokļu alianses mērķis ir nodrošināt starpnozaru un daudzvaldību satvaru sadarbības attīstīšanai un papildu finansējuma piesaistīšanai sociālajiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, arī visneaizsargātāko personu labā. Jaunais Eiropas “Bauhaus” atbalsta cenas ziņā pieejamus, ilgtspējīgus un kvalitatīvus mājokļus, palielinot finansējumu un izstrādājot un replicējot jaunus risinājumus iekļaujošākām, taisnīgākām un pieejamākām apkaimēm, kā arī kopienas virzītus risinājumus cenas ziņā pieejamiem mājokļiem.

⁽³⁹⁾ Mājokļu grūtības definē kā situācijas, kad personai nav savas mājvietas (ne īpašumā, ne īrē) un tā ir spiesta palikt pie draugiem vai ģimenes locekļiem, izmantot ārkārtas vai pagaidu izmitināšanas iespējas, dzīvot vietā, kas nav paredzēta kā pastāvīgs mājoklis, vai gulēt publiskā telpā.

⁽⁴⁰⁾ [2021. gada Lisabonas deklarācijā par Eiropas platformu bezpajumtniecības apkarošanai](#) ir izklāstītas kolektīvas darbības, kuru mērķis ir līdz 2030. gadam izskaust bezpajumtniecību.

Piekluves pakalpojumiem nodrošināšana tiem, kam tā ir vajadzīga

Sociālajiem pakalpojumiem ir svarīga nozīme, nodrošinot nepieciešamo pamata labbūtību un atbalstu tiem, kuri jau dzīvo nabadzībā, un novēršot to, ka citi nonāk nabadzībā. Īpaši svarīgi ir sociālās iekļaušanas pakalpojumi, piemēram, sociālais darbs, konsultācijas, psiholoģiskais atbalsts un rehabilitācija. Sociālās iekļaušanas pakalpojumi ir arī būtiski, lai virzītu lietotājus uz viņiem nepieciešamajiem pakalpojumiem (piemēram, izglītību un apmācību, aprūpi, veselības aprūpes pakalpojumiem) un atvieglotu viņu piekļuvi tā dēvētajiem pamatpakalpojumiem (enerģētikai, transportam, digitālajiem sakariem, ūdensapgādei, sanitārijas un finanšu pakalpojumiem), informējot viņus par attiecīgajām shēmām konkrētās vietās (piemēram, energopabalstiem). Lai to centieni būtu efektīvi, ir jāstiprina sadarbība starp pārvaldes iestādēm, tai skaitā attiecībā uz digitālo infrastruktūru. Turklāt īpašs izaicinājums ir nodrošināt pakalpojumu pieejamību visā teritorijā, tai skaitā lauku un tālākajos reģionos. Valstu vidējie rādītāji slēpj ievērojamas teritoriālās atšķirības un nabadzības “kabatas”, kas ietekmē gan pilsētu, gan lauku apvidus. Viens no mērķiem gaidāmajā stratēģijā par “tiesībām palikt”, kuras uzdevums ir atbalstīt teritoriju pievilcību, būs atvieglot piekļuvi pakalpojumiem visā ES.

Pakalpojumu pieejamības uzlabošana nozīmē labāku kvalitāti, pieejamību, piekļūstamību un pieejamību cenas ziņā. Komisija sadarbosies ar Sociālās aizsardzības komiteju, lai atjauninātu **2010. gada brīvprātīgo Eiropas kvalitātes sistēmu sociālo pakalpojumu jomā**, kurā galvenā uzmanība pievērsta pakalpojumu sniegšanas uzlabošanai (sniedzot pamatnostādnes par to, kā noteikt, uzraudzīt un novērtēt sociālo pakalpojumu kvalitātes standartus). Tas arī novērsīs administratīvo sarežģītību, stigmatizāciju, digitālo atstumtību un procesuālos šķēršļus. Komisija arī **atjauninās Komisijas 2023. gada ziņojumu par piekļuvi pamatpakalpojumiem.**

Šķēršļi, kas kavē piekļuvi pakalpojumiem, var saasināt un nostiprināt nabadzību, it īpaši gadījumos, kad tie, kuriem ir akūta vajadzība, nevar saņemt ātru un efektīvu atbalstu laikā, kad tas ir nepieciešams. Ir jāuzlabo pārklājums, jāpanāk labāka integrācija un sadarbība starp dienestiem, kā arī labāk jāsaprot pieejamais atbalsts un to personu faktiskās vajadzības, kuras ar tiem paredzēts sasniegt. **Lai atbalstītu vieglāku un integrētu piekļuvi pakalpojumiem, Komisija 2027. gadā nāks klajā ar priekšlikumu Padomes ieteikumam.** Tas uzsvērs sociālās iekļaušanas pakalpojumu nozīmi, atbalstot vienotu piekļuves punktu visā teritorijā un atvieglot integrēta atbalsta sniegšanu. Tā mērķis būs stiprināt to informēšanu un tuvumu saņēmējiem, kā arī paļaušanos uz ātru lietotāja vajadzību novērtējumu, kam sekos integrēts atbalsta plāns. Tas arī atbalstīs savstarpējā atbalsta praksi nabadzīgo personu vidū, atzīstot viņu tiešo pieredzi un zināšanas par pakalpojumu pieejamības atvieglšanu.

Izglītībai un apmācībai visā dzīves ciklā ir būtiska nozīme nabadzības apkarošanā un novēršanā. Piekluve kvalitatīvai izglītībai un apmācībai var palīdzēt izkļūt no nabadzības vai sociālās atstumtības, sniedzot cilvēkiem prasmes, kas vajadzīgas, lai atrastu kvalitatīvu darbu un aktīvi piedalītos sabiedrības dzīvē. Izglītība var pārraut nelabvēlīgu apstākļu apburto loku visos dzīves posmos – no agras bērnības līdz pieaugušo izglītībai un profesionālajai pārkvalifikācijai. Tomēr skolēnu un studentu sociālekonomiskais stāvoklis joprojām ir visnoturīgākais izglītības nevienlīdzības virzītājspēks Eiropā. Sistēmiski nepietiekams finansējums trūcīgos apgabalos izraisa skolotāju trūkumu, lielāku personāla mainību un mazāku pieredzējušu pedagogu skaitu, kā rezultātā atbalsts ir mazāk individualizēts – tie ir tieši tādi apstākļi, kas vismazāk piemēroti nelabvēlīgā situācijā esošiem bērniem, kuri nevar izmantot kompensācijas resursus mājās. Vēlāk 2026. gadā Komisija pieņems **izglītības paketi, kas ietvers Pamatprasmju atbalsta shēmu**, atbalstot

efektīvus intervences pasākumus skolu līmenī, lai palīdzētu visiem bērniem un jauniešiem, arī tiem, kas nāk no nelabvēlīgām ģimenēm, līdz obligātās izglītības beigām sasniegt pienācīgu pamatprasmju līmeni un samazināt nevienlīdzību mācīšanās agrīnā posmā. Digitālās kompetences un prasmes ir kļuvušas būtiskas, lai piedalītos sabiedrības dzīvē, izmantotu digitālos publiskos pakalpojumus un piekļūtu darba tirgum. **Komisija turpinās centienus līdz 2030. gadam panākt, lai 80 % Eiropas iedzīvotāju būtu vismaz digitālo prasmju pamatlīmenis**, kas ir būtisks nosacījums gan pašreizējām, gan turpmākajām darbvietām.

Demogrāfisko tendenču kontekstā īpaša uzmanība būtu jāpievērš visneaizsargātāko personu piekļuvei ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem. Tas it īpaši attiecas uz lauku apvidiem, kas saskaras ar lielākām problēmām saistībā ar iedzīvotāju novecošanu. Uzlabota piekļuve iekļaujošai, cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei var pozitīvi ietekmēt aprūpes saņēmējus, taču tās nabadzības dimensija attiecas arī uz neformālajiem aprūpētājiem – galvenokārt sievietēm. Aprūpes pienākumi bieži vien ierobežo dalību darba tirgū, samazina pensiju uzkrāšanu un ierobežo ienākumu drošību. ES ir ieviesusi īpašus instrumentus, lai atbalstītu piekļuvei cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei⁽⁴¹⁾. 2027. gadā Komisija nāks klajā ar **Eiropas aprūpes kursu**, kas noteiks reformas un investīcijas cenas ziņā pieejamos un kvalitatīvos aprūpes pakalpojumos visa mūža garumā, īpašu uzmanību pievēršot nabadzības riskam pakļautajām personām, vienlaikus novēršot darbaspēka trūkuma strukturālos cēloņus – darbvietu pievilcību un kvalitāti aprūpes nozarē.

Klimata pārmaiņu izraisīti ekstremāli laikapstākļi traucē sniegt pamatpakalpojumus, kaitē infrastruktūrai un var vēl vairāk saasināt neaizsargāto sociālo grupu nabadzību un sociālo atstumtību. Ir svarīgi stiprināt sabiedrības noturību pret klimata ietekmi, kas nesamērīgi skar neaizsargātas mājsaimniecības. **Gaidāmais Eiropas integrētais klimatnoturības satvars** būs iespēja tos risināt. Vispārīgāk runājot par **sagatavotību**, neseno krīžu pieredze liecina par nepieciešamību uzrunāt īpaši nelabvēlīgā situācijā esošus iedzīvotājus un tās personas, kuras saskaras ar diskrimināciju, nabadzību un sociālo atstumtību, lai uzlabotu saziņu un novērstu dezinformāciju.

3. PĀRVALDĪBAS UN FINANSĒJUMA STIPRINĀŠANA UN UZRAUDZĪBAS UZLABOŠANA, LAI SAMAZINĀTU UN NOVĒRSTU NABADZĪBU

Pārvaldība

Cīņa pret nabadzību un tās novēršana ir būtiska kolektīvas atbildības joma. Kopīga rīcība visos līmeņos ir vienīgais veids, kā panākt ES virzību uz nabadzības izskaušanu līdz 2050. gadam. Publiskā sektora iestādes un privātā sektora dalībnieki, kā arī sociālie partneri un pilsoniskās sabiedrības organizācijas tiek aicinātas izpildīt savu uzdevumu.

Komisija aicina dalībvalstis nodrošināt, ka ir ieviesti nabadzības novēršanas politikas satvari attiecīgi valsts, reģionālā vai vietējā līmenī. Nabadzības palielināšanās ir problēma visās dalībvalstīs. Pašlaik tikai 22 dalībvalstīs ir valsts nabadzības novēršanas stratēģijas vai līdzīgi stratēģiskie satvari, un reģionālajām un vietējām pašvaldībām ir galvenā loma to pārvaldībā un īstenošanā. Komisija aicina visas dalībvalstis nākt klajā ar saskaņotākām un efektīvākām nabadzības apkarošanas stratēģijām, un tā ir gatava atbalstīt

---

⁽⁴¹⁾ Komisijas 2022. gada 7. septembra Paziņojums [par Eiropas Aprūpes stratēģiju](#) (COM(2022) 440 final) un Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) [par piekļuvei cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei](#) (2022/C 476/01).

dalībvalstis nabadzības mazināšanā un novēršanā. **Jaunām investīcijām un reformām ir jāspēj mazināt nabadzību.** Komisija atbalsta distributīvās ietekmes novērtējumu⁽⁴²⁾ izmantošanu dalībvalstīs un, ja iespējams, sniegs papildu norādījumus par šādu novērtējumu izmantošanu valstu budžeta struktūrās.

Kopā ar šo stratēģiju Komisija nāk klajā ar **norādījumu dokumentu, lai palīdzētu valstu, reģionālajām un vietējām iestādēm plānot un uzlabot savas nabadzības novēršanas stratēģijas un sistēmas**⁽⁴³⁾. **Efektīvas nabadzības novēršanas politikas principi** atspoguļo nabadzības daudzdimensionālo raksturu, izstrādājot stratēģijas tās apkarošanai un novēršanai, iesaistot visas nepieciešamās ieinteresētās personas un pārvaldības līmeņus. Tos var izmantot kā strukturētu pašnovērtējuma un plānošanas instrumentu visos politikas cikla posmos: no nabadzības novēršanas satvaru sagatavošanas vai atjaunināšanas līdz reformu un investīciju izstrādei un īstenošanas pārskatīšanai. Komisijas dienesti atbalstīs to izmantošanu, izmantojot politikas dialogu un savstarpēju mācīšanos starp dalībvalstīm.

Domājot par nabadzību kā pieaugošu, sarežģītu problēmu, uz kuru ir jāreaģē koordinēti, iesaistot investīcijas un likumdošanas pasākumus, Komisija aicina **dalībvalstis** visaugstākajā politiskajā līmenī **iecelt nabadzības novēršanas koordinatoru**, lai koordinētu nabadzības novēršanas politikas satvaru izstrādi un nodrošinātu to daudzdimensionālo raksturu. To uzdevums būtu pārraudzīt satvaru izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, iesaistot visas attiecīgās ministrijas un iestādes. Tās arī atbalstīs satvaru īstenošanu reģionālajās un vietējās iestādēs. Kopā ar valstu nabadzības novēršanas koordinatoriem Komisija organizēs regulāru un efektīvu paraugprakses apmaiņu nabadzības apkarošanas jomā, atbalstot savstarpēju mācīšanos un uzlabojot to sadarbību, kā arī atbalstot uz pierādījumiem balstītus lēmumus.

Eiropas pusgada ietvaros Komisija turpinās sniegt norādījumus dalībvalstīm un palīdzēs koordinēt attiecīgo valstu politiku. Eiropas pusgadā integrējot Eiropas sociālo tiesību pīlāra principus⁽⁴⁴⁾, ekonomikas pārvaldība veicina sociālo noturību. Eiropas pusgadā tiek apzinātas sociālās problēmas un trūkumi valstu sociālās aizsardzības sistēmās, vienlaikus iesakot piemērotus politikas risinājumus. Katrā no pēdējiem diviem pusgada cikliem vairāk nekā trešdaļa dalībvalstu saņēma konkrētai valstij adresētu ieteikumu par nabadzību. Ir svarīgi, lai dalībvalstis paātrinātu to īstenošanu.

Papildus dalībvalstīm Komisija sadarbosies ar citām iestādēm un organizācijām, lai atbalstītu stratēģijas īstenošanu. Konkrētāk, Komisija turpinās iesaistīties, izmantojot neformālu strukturētu dialogu ar Eiropas Parlamentu, it īpaši ar **Sadarbības grupu nabadzības apkarošanai**. Komisija līdz 2026. gada beigām arī vienosies ar **Eiropas Reģionu komiteju par kopīgu rīcības plānu**, uzlabojot sadarbību galvenajās prioritārajās jomās, piemēram, nabadzības apkarošanas darbībās vietējā un reģionālā līmenī. Tās sadarbosies, izsludinot **ES sociālās iekļaušanas balvu**⁽⁴⁵⁾ pilsētām un pašvaldībām, lai atzītu inovatīvas un efektīvas darbības, kas īstentas vietējā līmenī, un veicinātu mācīšanos

---

⁽⁴²⁾ Komisijas 2022. gada 28. septembra Paziņojums Labāka dalībvalstu rīcībpolitiku distributīvās ietekmes novērtēšana (COM(2022) 494 final).

⁽⁴³⁾ Komisijas dienestu darba dokuments “Efektīvas nabadzības novēršanas politikas principi – atbalsts valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm to cīņā pret nabadzību” (SWD (2026) 771).

⁽⁴⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) [par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu \(EK\) Nr. 1466/97](#).

⁽⁴⁵⁾ Šī balva papildinās jau esošos instrumentus, ar ko paudīs ES atzinību un nodrošinās pamanāmību vietējo un reģionālo pašvaldību centieniem.

no līdzbiedriem, dodot pilsētām un pašvaldībām iespēju apmainīties ar paraugpraksi. Līdz 2026. gada beigām Komisija un **Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja** arī noslēgs **sadarbības nolīgumu**, pamatojoties uz esošo ekspertu konsultatīvā atbalsta sistēmu, un apmainīsies ar paraugpraksi nabadzības novēršanai.

Pamatojoties uz pozitīvo pieredzi, kas gūta stratēģijas apspriešanas procesā, Komisija paplašinās **sadarbību cilvēkiem, kuri dzīvo nabadzībā**. Tā izveidos īpašu forumu, lai strukturētā veidā regulāri apspriestos ar tām par tādu iniciatīvu izstrādi, īstenošanu un uzraudzību, kuru mērķis ir apkarot nabadzību vai sociālo atstumtību, kā arī citās politikas jomās, kas var ietekmēt viņu dzīvi. Komisija arī turpinās strukturētā veidā sadarboties ar **pilsoniskās sabiedrības organizācijām**⁽⁴⁶⁾, lai atbalstītu stratēģijas īstenošanu. Vienlaikus **sociālajam dialogam** arī turpmāk būs būtiska nozīme līdzsvarotu risinājumu rašanā, reaģējot uz pārmaiņām darba pasaulē⁽⁴⁷⁾.

Finansējums

Ņemot vērā steidzamo vajadzību rīkoties, ir būtiski nodrošināt pietiekamu finansiālo atbalstu cīņai pret nabadzību. Lai izvērstu nabadzības novēršanas pasākumus, publiskais un privātais finansējums ir efektīvāk jāmobilizē gan ES, gan valstu līmenī. Tas ietver gan ilgtermiņa ieguldījumus, lai uzlabotu pakalpojumu sniegšanu, gan ātrus ārkārtas pasākumus, lai novērstu cilvēku nonākšanu nabadzībā un samazinātu nabadzības periodu ilgumu. Šajā ziņā īpaša uzmanība īstermiņā būtu jāpievērš tādu pakalpojumu finansēšanai, kas palīdz bērniem, kas saskaras ar trūkumu, pāriet uz pieaugušo dzīvi (Eiropas Garantijas bērniem un Garantijas jauniešiem sasaiste), jo tie pārtrauc nabadzības nodošanu no paaudzes paaudzē. Tas ietvers riskam pakļauto bērnu agrīnas noteikšanas stiprināšanu, mentorēšanas un konsultāciju shēmu, informēšanas un citu atbalsta pasākumu paplašināšanu. Turklāt, lai gan stratēģijā ir uzsvērts, ka kvalitatīvas darbvietas ir labākais veids, kā izkļūt no nabadzības, lai nodrošinātu atbalstu tiem, kuri ir atstumti no darba tirgus, ir vajadzīgi spēcīgi un labi finansēti valsts nodarbinātības dienesti.

Pašlaik dalībvalstis izmanto 139 miljardus EUR no Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) (2021.–2027. gads)⁽⁴⁸⁾. Kohēzijas politikas programmu vidusposma pārskatīšana ir ļāvusi dalībvalstīm sekmīgi pārplānot 34,6 miljardus EUR savos 2021.–2027. gada kohēzijas politikas fondos, lai tos tērētu ES steidzamākajām stratēģiskajām prioritātēm. Tā rezultātā ir arī pozitīvi izpildītas ESF+ tematiskās koncentrācijas prasības, un resursi, kas paredzēti bērnu nabadzības novēršanai, ir palielinājušies par 5,4 % (papildu 491 miljons EUR), bet materiālā nenodrošinātība – par 3,5 % (papildu 211 miljoni EUR). Papildus ESF+ ES atbalsta cīņai pret nabadzību ar kohēzijas politikas fondiem, piemēram, Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Kohēzijas fondu un Taisnīgas pārkārtošanās fondu, un citām finansēšanas programmām, piemēram, Sociālo klimata fondu, *InvestEU*, Atvērto attīstības mehānismu un tehniskā atbalsta instrumentu. Komisija aicina dalībvalstis transponēt emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu 2 (ETS2) un nekavējoties iesniegt savus Sociālā klimata fonda plānus, lai varētu atbalstīt neaizsargātas māsaimniecības. Komisija palīdzēs dalībvalstīm maksimāli izmantot pieejamo ES

⁽⁴⁶⁾ Komisijas 2025. gada 12. novembra Paziņojums [ES stratēģija pilsoniskajai sabiedrībai](#) (COM/2025/790 final).

⁽⁴⁷⁾ Komisijas 2023. gada 25. janvāra Paziņojums “[Sociālā dialoga stiprināšana Eiropas Savienībā](#): tā potenciāla pilnīga izmantošana nolūkā pārvaldīt taisnīgu pārkārtošanos” (COM(2023) 40 final).

⁽⁴⁸⁾ No 142 miljardiem EUR 95,1 miljards EUR nāk no ES budžeta.

finansējumu un pārdaļīt ES līdzekļus, ja tas ir iespējams un atbilst dalībvalstu un reģionu vēlmēm attiecībā uz nabadzības novēršanas pasākumiem, kas var radīt ilgstošu ietekmi.

Ievērojami resursi tiek izmantoti arī ar Atveseļošanas un noturības mehānisma starpniecību (ar kopējo budžetu 577 miljardi EUR). Atveseļošanas un noturības plānos jau ir iekļautas reformas un investīcijas, kas palīdz dalībvalstīm palīdzēt apkarot un novērst nabadzību. To īstenošana jāpabeidz līdz 2026. gada 31. augustam saskaņā ar mehānisma juridiskajā struktūrā noteiktajiem termiņiem. To var panākt, arī paātrinot atveseļošanas un noturības plānos paredzēto attiecīgo pasākumu īstenošanu un pienācīgi izmantojot rādītājus, kas sniegti Komisijas paziņojumā “*NextGenerationEU* – ceļš uz 2026. gadu”, ja iespējams, ANM īstenošanas termiņā (2026. gada 31. augusts)⁽⁴⁹⁾.

Komisijas priekšlikumā par daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam vismaz 14 % no valstu un reģionu partnerības plāniem ir paredzēti sociālajiem mērķiem. Dalībvalstis tiek aicinātas koncentrēt savus resursus uz četriem sociālo pasākumu veidiem: sociāla iekļaušana; pārtika vai pamata materiālā palīdzība; bērnu nabadzības novēršana un Eiropas Garantijas bērniem īstenošana; jauniešu bezdarba apkarošana un Garantijas jauniešiem īstenošana. Ierosinātais ES mehānisms ļaus turpināt atbalstīt mikrofinansējumu un finansējumu sociālajiem uzņēmumiem, izmantojot budžeta garantiju mehānismu, kā tas ir pašreizējā *InvestEU* sociālo investīciju un prasmju logā.

Mūsu kopīgā pienākuma apkarot un novērst nabadzību ietvaros privātais sektors var sniegt būtisku ieguldījumu un veikt turpmākus pasākumus, lai risinātu daudzdimensionālās nabadzības problēmu ES. Uzņēmumi un filantropiskās organizācijas un investori var ievērojami papildināt publiskos resursus un palīdzēt izvērst inovatīvus risinājumus nabadzības apkarošanai, veicinot lielāku labbūtību un iespējas visiem sabiedrības locekļiem, kā arī spēcīgāku labklājību un konkurētspēju. Lai privātos ieguldījumus varētu labāk novirzīt sociālo mērķu sasniegšanai, svarīgi ir attiecīgie standarti, jēdzieni un metodes. Komisija sadarbībā ar ESAO izpētīs iespēju sagatavot brīvprātīgu, iezīmētu ieguldījumu mērķu satvaru. Tas palīdzēs ieguldītājiem konsekventi un elastīgi izstrādāt, novērtēt un salīdzināt investīciju stratēģijas;

2026. gadā, atzīmējot starptautisko nabadzības izskaušanas dienu (17. oktobris), Komisija izveidos **koalīciju cīņai pret nabadzību, apvienojot sociāli atbildīgus uzņēmumus un filantropiskas organizācijas.** Koalīcija kļūs par Eiropas sadarbības un savstarpējas mācīšanās platformu, mudinot privātos uzņēmumus un labdarības organizācijas sniegt ieguldījumu nabadzības novēršanā un mazināšanā un palīdzēt veicināt sadarbību ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, nodrošinot jēgpilnu sociālo ietekmi. Koalīcijas partneri parakstīs hartu, kurā noteikti kopīgi principi un darbības visu lielumu uzņēmumiem, lai atbalstītu cīņu pret nabadzību. Tie arī uzņemsies konkrētas saistības, piemēram, nodrošināt preces un pakalpojumus, īstent sociālās iekļaušanas projektus kopienā, kurā tie darbojas, vai atbalstīt konkrētu grupu, piemēram, neaizsargātu jauniešu, integrāciju un nodarbinātību.

Komisija turpinās stiprināt sadarbību ar daudzpusējām investīciju bankām, lai mobilizētu finansējumu nabadzības novēršanas pasākumiem. Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupa atbalsta iekļaujošu izaugsmi, finansējot sociālo infrastruktūru un pamatpakalpojumus, kas ļauj cilvēkiem pilnībā piedalīties sabiedrības dzīvē un ekonomikā. Raugoties nākotnē, **EIB grupas mērķis ir laikposmā no 2026. līdz**

⁽⁴⁹⁾ ANM kā instruments, kas izstrādāts Covid-19 krīzes negatīvo seku novēršanai Savienībā un ko atbalsta ar ārkārtas un pagaidu papildu līdzekļiem, tika izveidots, nosakot ļoti stingrus termiņus, no kuriem nevar atkāpties, kā noteikts *NGEU* regulā, ANM regulā un Pašu resursu lēmumā.

2027. gadam finansēt jaunas investīcijas sociālajā infrastruktūrā aptuveni 22 miljardu EUR apmērā, stiprinot grupas ieguldījumu vienlīdzīgās iespējās un kopīgā labklājībā visā Eiropā. Komisija turpinās sadarboties ar EIB grupu, lai atbalstītu investīcijas, kas atbilst ES nabadzības novēršanas stratēģijas, kā arī Eiropas Garantijas bērniem darbības jomai. Turklāt ar ekskluzīvi sociālām pilnvarām un uzsvāru uz neaizsargātiem cilvēkiem un personām, kurām draud sociālekonomiskā atstumtība, Eiropas Padomes Attīstības banka (*CEB*), pamatojoties uz pašreizējiem aizdevumu apjomiem, turpinās atbalstīt investīcijas cilvēkkapitālā, iekļaujošā un noturīgā dzīves vidē, piekļuvē finansējumam un darbvietu radīšanā aptuveni 3 miljardu EUR apmērā gadā visās ES dalībvalstīs. ES stiprina stratēģisko sadarbību ar *CEB*, un šajā nolūkā Komisija 2026. gadā pieņēma priekšlikumu ES kļūt par *CEB* akcionāru. Eiropas Komisija un *CEB* strādās pie tā, lai **līdz 2027. gadam izveidotu kopīgu sadarbības satvaru nolūkā stiprināt investīcijas nabadzības un sociālās atstumtības novēršanai ES.**

Uzraudzība

Nabadzības un sociālās atstumtības mērīšana ES atspoguļo to daudzdimensionālo un sistēmisko raksturu. ES nabadzības vai sociālās atstumtības riska pamatrādītājs (*AROPE*) apvieno trīs dimensijas⁽⁵⁰⁾: monetārā nabadzība, nepietiekama piekļuve precēm un pakalpojumiem⁽⁵¹⁾ un zema darba intensitāte.

Komisija turpinās uzraudzīt progresu virzībā uz ES 2030. gada mērķrādītāja sasniegšanu. Nabadzības apkarošanai ir vajadzīga uz datiem un pierādījumiem balstīta politikas veidošana, ko atbalsta salīdzināmi augstas kvalitātes rādītāji. Ņemot vērā straujo pārmaiņu tempu, ko saasina dzīves dārdzība, kā arī ievērojamās izmaiņas darba tirgū un darbaspēkā, ir vajadzīga labāka prognozēšana un spēcīgāki pierādījumi, kas kļūst pieejami ātrāk. Šajā nolūkā Komisija uzlabos nabadzības uzraudzību un **nāks klajā ar jauniem rādītājiem, lai novērtētu cenas ziņā pieejamu komponentu ietekmi uz nabadzību, lai par tiem vienotos līdz 2028. gadam** un noteiktu stingru uzraudzības pamatu virzībai uz 2050. gada vērienīgajiem mērķiem. Mērķis ir uzlabot ar nabadzību saistīto datu savlaicīgumu un vispusību, tai skaitā bagātinot materiālās nenodrošinātības mērījumus un standartizējot tos ES līmenī, un izpētīt citas pieejas, kā mērīt gan pieejamību cenas ziņā, gan smagu nabadzību, un izstrādāt detalizētākus teritoriālo atšķirību rādītājus. Pēc vienošanās ar Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju tiesību aizsardzības padomi (*EPSCO*) un tās padomdevējām komitejām sociālo rezultātu pārskatā varētu arī pārskatīt saistītos rādītājus, lai stiprinātu attiecīgo analīzi sociālās konverģences sistēmā. Šis jaunais rādītāju kopums atspoguļos dažādas nabadzības dimensijas, kā arī pieejamību cenas ziņā, piemēram, piekļuvi pamatprecēm un pakalpojumiem, kas ir būtiski cilvēka cienīgai dzīvei, kā arī pirktspēju, labklājību un parādus.

Komisija ir gatava atbalstīt **Sociālās aizsardzības komiteju** un attiecīgā gadījumā Nodarbinātības komiteju, lai sniegtu ieguldījumu stratēģijas uzraudzībā un kļūtu par

---

⁽⁵⁰⁾ ES pamatrādītājs nabadzības vai sociālās atstumtības riska uzraudzībai apvieno trīs dimensijas: relatīvā monetārā nabadzība (kopējie izmantojamie ienākumi ir mazāki par 60 % no valsts mediānas); smaga materiālā un sociālā nenodrošinātība (nespēja atļauties pamatpreces un pamatpakalpojumus, kas tiek uzskatīti par būtiskiem cilvēka cienīgai dzīvei); kā arī ļoti zema darba intensitāte (kopējā darba slodze ir mazāka nekā 20 % no to kopējā apvienotā pilnslodzes darba laika potenciāla).

⁽⁵¹⁾ To iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir konstatējamā vismaz 7 no 13 nenodrošinātības pazīmēm, kas radušās piespiedu kārtā un aprakstītas Komisijas dienestu darba dokumentā "Nabadzība ES – galvenās tendences un politika" (SWD (2026) 770).

forumu informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un ar Komisiju, vienlaikus paturot prātā, ka nedrīkst radīt nevajadzīgu administratīvo slogu.

Šai stratēģijai pievienotajā dienestu darba dokumentā ir sniegts pārskats par progresu cīņā ar nabadzību ES, ņemot vērā 2050. gada mērķi⁽⁵²⁾. Turpmākais kopīgais darbs ar Sociālās aizsardzības komiteju ietvers dalībvalstu sociālās aizsardzības sistēmu noturības stresa testus, saskaroties ar iespējamiem satricinājumiem.

Globālie centieni

Pasaules līmenī ES rīcība uzsver, ka nabadzības apkarošana visā pasaulē ir būtiska kopīgai labklājībai, globālajai drošībai un stabilitātei. ES jau ilgu laiku ir bijusi pasaules līdere 1. ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniegšanā, proti, izskaust nabadzību visās tās izpausmēs. Šī apņemšanās atspoguļojas vairāk nekā 26,6 miljardos EUR, kas tieši piešķirti šim IAM, kā arī plašākā ES finansētās oficiālās attīstības palīdzības (OAP) tvērumā, kur visi IAM veicina nabadzības mazināšanu. Komisija turpinās sadarbību ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, lai īstenotu IAM.

ES paplašināšanās process ir būtisks sociālās iekļaušanas, nodarbinātības un nabadzības mazināšanas paātrinātājs kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs, vienlaikus sagatavojot tās dalībai ES. Turklāt ES iesaistīšanās nabadzības mazināšanā kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs ir jāsaprot kā stratēģisks ieguldījums to sabiedrībā, to turpmākajā integrācijā un iekšējā tirgus konkurētspējā. ES atbalsts galvenokārt tiek sniegts, izmantojot Pirmspievienošāns palīdzības instrumentu, un mērķtiecīgi pasākumi ir iekļauti reformu programmā Rietumbalkāniem, Moldovai un Ukrainai.

4. SECINĀJUMS

Steidzamāk nekā jebkad agrāk, ir jārikojas, lai novērstu un apkarotu nabadzību. Gaidāmais izaicinājums ir milzīgs. Ir vajadzīga apņēmīga, drosmīga un saskaņota rīcība, lai palīdzētu aizsargāt nabadzībā dzīvojošos un novērstu to, ka, pieaugot dzīves dārdzībai un grūtībām, nabadzībā nonāk citi. Tas nozīmē nodrošināt, ka **ikvienam cilvēkam ir iespēja dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi**, piekļūt kvalitatīvām darbvietām, cenas ziņā pieejamiem mājokļiem un kvalitatīvām un cenas ziņā pieejamām pamatprecēm un pamatpakalpojumiem. Ikvienam vajadzētu būt arī iespējai izmantot iespējas, kas izriet no zaļās un digitālās pārkārtošanās; kā arī būtu jāapkaro diskriminācija un stigmatizācija, lai nevienai personai netiktu liegta integrācija sabiedrībā un ekonomikā.

Šajā stratēģijā ir izklāstīts ceļš, kā tuvināties ES 2030. gada nabadzības samazināšanas mērķrādītājam un palīdzēt izskaust nabadzību līdz 2050. gadam. Turklāt tajā ir ierosināti ES instrumenti, lai palīdzētu dalībvalstīm un ieinteresētajām personām pastiprināt centienus un koordinēti virzīties uz priekšu kopā. Lai efektīvi apkarotu nabadzību un nodrošinātu, ka dzīve ES ir cilvēka cienīga dzīve, ir vajadzīgi vērienīgi mērķi. ES ir jāpaātrina un jāapvieno centieni visos līmeņos, iesaistot gan publiskā, gan privātā sektora dalībniekus, un jāīsteno saskaņota stratēģija, aktīvi iesaistot pilsonisko sabiedrību un tās personas, kuras saskaras ar nabadzību. Tikai tādā veidā mēs šodien palīdzēsim panākt

---

⁽⁵²⁾ Komisijas dienestu darba dokuments “Nabadzība ES – galvenās tendences un politika” (SWD (2026) 770).

uzlabojumus, iezīmējot ceļu uz labāku rītdienu, pārtraucot nabadzības un nelabvēlīgas situācijas pārmantošanu un palīdzot līdz 2050. gadam panākt no nabadzības brīvu ES.

Pielikums. Nabadzības novēršanas stratēģijā iekļauto jauno iniciatīvu saraksts

Iniciatīva	Datums
1. PASĀKUMI NABADZĪBAS NOVĒRŠANAI VISĀS VECUMA GRUPĀS	
Paziņojums “Bērnu nabadzības cikla pārvarēšana – Eiropas Garantijas bērniem stiprināšana”	Kopā ar ES nabadzības novēršanas stratēģiju
Sākt pirmā posma apspriešanos ar Eiropas sociālajiem partneriem, lai uzzinātu viņu viedokli par iespējamo ES rīcības virzienu, atbalstot no darba tirgus atstumtu personu aktivizēšanu un sieviešu un vīriešu līdztiesību attiecībā uz iespējam darba tirgū.	2026. g.
Komisijas ieteikums, kurā sniegtas uz pierādījumiem balstītas politikas norādes nodarbinātu personu nabadzības novēršanai un apkarošanai Eiropas Savienībā, kam sekos īpašas strukturētas sarunas ar dalībvalstīm	2027. g.
Ziņojums par Minimālās algas direktīvas izpildi, kam seko savstarpējas mācīšanās pasākumi	2026. g. un nepārtraukti
Paraugprakses apkopojums, lai palīdzētu risināt pabalstu neizmantošanas problēmu	2027. g.
Augsta līmeņa viedokļu apmaiņa par integrētu politiku cieņpilnām vecumdienām	2027. g.
2. PASĀKUMI TĀDU HORIZONTĀLU PROBLĒMU RISINĀŠANAI, KAS PALIELINA NABADZĪBU	
Priekšlikums Padomes ieteikumam par cīņu pret atstumtību mājokļu jomā	Kopā ar ES nabadzības novēršanas stratēģiju
Sociālās aizsardzības komitejas ES brīvprātīgās kvalitātes sistēmas atjaunināšana	Vienojoties ar Sociālās aizsardzības komiteju
Atjaunināts Komisijas 2023. gada ziņojums par piekļuvi pamatpakalpojumiem	2027. g.
Priekšlikums Padomes ieteikumam par vieglāku un integrētu piekļuvi pakalpojumiem	2027. g.
3. PĀRVALDĪBAS UN FINANSĒJUMA STIPRINĀŠANA UN UZRAUDZĪBAS UZLABOŠANA, LAI SAMAZINĀTU UN NOVĒRSTU NABADZĪBU	
Efektīvas nabadzības novēršanas politikas principi	Kopā ar ES nabadzības novēršanas stratēģiju
Sadarbības nolīguma noslēgšana ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un kopīgu rīcības plānu ar Eiropas Reģionu komiteju par darbībām, ar kurām atbalsta cīņu pret nabadzību	2026. g.
ES sociālās iekļaušanas balva	Sākums 2027. g.
Koalīcija pret nabadzību ar privāto sektoru un filantropiju	Sākums 2026. g.
Strukturēts dialogs ar nabadzībā dzīvojošām personām	Sākums 2027. g.
Jauni nabadzības rādītāji	2028. g.